

Azərbaycanda iqtisadi artım xüsusi diqqət mərkəzindədir

İqtisadi tərəqqidə “Bizim uğurlu inkişafımız qeyri-neft sənayesinin hesabına təmin edilməlidir” prinsipini strateji kurs kimi müəyyənləşdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırda sənayenin modernləşdirilməsi və strukturunun təkmilləşdirilməsi, qeyri-neft sənayesinin ixrac potensialının artırılması, enerjiden səmərəli istifadə edən, yüksək əlavə dəyər yaradan rəqabətqabiliyyətli sənaye istehsalının genişləndirilməsi, yeni istehsal sahələri üçün ixtisaslı kadrların hazırlanması və s. vəzifələr uğurla gerçəkləşdirilir. Bu tapşırıqların yüksək səviyyədə yerinə yetirilməsi isə müsbət nəticələrlə müşahidə edilir.

Təkcə son 10 ilin əsas makroiqtisadi göstəricilərinə diqqət yetirsək, bunu aydın görə bilərik. Belə ki, Azərbaycan bu müddətdə Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatında 60 faiz paya malik güclü iqtisadiyyat formalaşdırıb. Milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafı üçün ölkə BMT-nin Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinə qoşulub. Əhalinin hər nəfərinə düşən ümu-

mi daxili məhsul 4 milyon 753 manatdan 7 milyon 263 manata çatıb. Qeyri-neft iqtisadiyyatının həcmi real ifadədə 1,6 dəfəyə yaxın artaraq 2020-ci ildə 50,8 milyard manat olub. Qeyri-neft sənayesində məhsul istehsalı 5 milyard manatdan 12 milyard manata yüksəlib.

(ardı 2-ci səhifədə)

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Kənd təsərrüfatında məhsul istehsalı 3,9 milyard manatdan 8,4 milyarda manata çatıb. İxracda qeyri-neft sektorunun payı 7,4 faizdən 13,7 faizə yüksəlib. İd-xalın həcmi 1,7 dəfə artaraq 6,6 milyard dollardan 10,7 milyard dollara bərabər olub.

Son 10 ildə dövlət büdcəsinin gəlirləri 2,1 dəfə artaraq 11,4 milyard manatdan 24,7 milyard manata çatıb. Dövlət büdcəsinin xərcləri 2,2 dəfə artaraq 26,4 milyard manat təşkil edib.

Bu müddətdə iqtisadiyyata 211,2 milyard ABŞ dolları həcmində investisiya qoyulub. O cümlədən, daxili investisiya 110,3 milyard ABŞ dolları, xarici investisiya isə 101 milyard ABŞ dolları təşkil edib. Qoyulmuş investisiyaların 130 milyard ABŞ dollarından çoxu qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilib.

Ölkənin valyuta ehtiyatları 2009-cu ildən bəri 2,5 dəfə artaraq 20,3 milyard ABŞ dollarından 51,2 milyard ABŞ dollarına çatıb.

Əhalinin gəlirlərinin real həcmi 1,3 dəfə, o cümlədən əhalinin hər nəfərinə düşən gəlirləri 2 dəfə artıb. Adambaşına düşən gəlir isə 5 587,6 manat təşkil edib.

Beynəlxalq reyting təşkilatları tərəfindən Azərbaycanın uğurları yüksək dəyərləndirilir. Məsələn, respublikamız aparılan islahatlara görə, "Doing Business"də 191 ölkə arasında 28-ci yeri tutur. Dünya İqtisadi Forumun

Azərbaycanda iqtisadi artım xüsusi diqqət mərkəzindədir

İnklüziv İnkişaf İndeksi üzrə 74 inkişaf etməkdə olan ölkə arasında Azərbaycan 3-cü yerdədir. Qlobal Rəqabətlik İndeksində isə 141 ölkə arasında 58-ci yeri tutur.

Azərbaycan hazırda "İqtisadi Azadlıq İndeksi 2021" hesabatında 178 ölkə arasında 38-ci yerdə qərarlaşıb. Respublikamız ilk dəfə "Orta dərəcədə azad" ("Moderately Free") ölkələr kateqoriyasından "Əsasən azad" ("Mostly Free") ölkələr kateqoriyasına yüksəlib.

Möhkəm iqtisadi bazanın yaradılmasının nəticəsidir ki, tək cəmiyyətinin hökm sürdüyü və müharibə aparıldığı 2020-ci ildə respublikada 72,4 milyard manatlıq ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal edilib, sənayenin qeyri-neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 12,5 faiz artıb. Respublikanın enerji sistemində reabilitasiya proqramı uğurla həyata keçirilib Xarici tərəfdaşlar cəlb edilməklə bərpəolunan enerji növləri üzrə elektrik stansiyalarının tikintisinə dair müqavilələr reallaşdırılıb.

Azərbaycan bu gün 2021-2030-cu illəri əhatə edən keyfiyyətə yeni bir

strategi mərhələyə daxil olub. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən iqtisadi strategiya və dərin islahatlar ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin daha da artacağına, müasir həyat standartlarına əsaslanan yüksək sosial rifah cəmiyyətinin formalaşacağına zəmin yaradıb.

Hazırda postpandemiya dövrünə ciddi hazırlıq işləri görülməkdədir. Ölkə Prezidenti tərəfindən "Azərbaycan 2030: Sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" barədə sərəncam imzalanması bunun bariz ifadəsidir.

Yeri gəlmişkən, "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də vurğulanır ki, milli iqtisadiyyatımız qlobal iqtisadiyyatın tərkib hissəsi olduğundan, xarici mühitdən təsirlənə bilər. Bu səbəbdən uzunmüddətli dövrdə iqtisadiyyatın daxili və xarici təsirlərə dayanıqlığı gücləndirilməli, makroiqtisadi sabitlik daha da möhkəmləndirilməlidir. Ölkədə makroiqtisadi sabitliyin və dayanıqlığın gücləndirilməsi məqsədilə yeni reallıqlara uyğun büdcə qaydasına əsaslanan

fiskal çərçivə formalaşdırılmalıdır.

Qələbə nəticəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərin ölkənin ümumi iqtisadiyyatına reintegrasiyasından, yeni beynəlxalq və regional nəqliyyat-logistika dəhlizlərinin imkanlarından faydalanmaq Azərbaycanın inkişafına böyük təkan verəcəkdir. Bu çərçivədə regionda təhlükəsizliyin, sabitliyin, rifahın və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın formalaşması, eləcə də iqtisadi və ticarət əlaqələrinin inkişaf etməsi Cənubi Qafqazın lider dövləti olan Azərbaycanın region iqtisadiyyatının ümumi arxitekturasının müəyyən edilməsində rolunu daha da möhkəmləndirəcəkdir.

Son 18 ildə respublikamızın əldə etdiyi uğurlu nəticələr, inkişaf göstəricilərinin davamlı olaraq yüksəlməsi həyata keçirilən siyasətin, aparılan islahatların real həyatda təsdiqini əks etdirib, sosial-iqtisadi inkişaf üçün etibarlı zəmin yaradıb. Təsədüfi deyildir ki, dünyada yaşanan ən ağır maliyyə və iqtisadi böhranı şəraitində belə Prezident İlham Əliyevin çevik, pragmatik siyasəti sayəsində Azərbaycan xarici iqtisadi təsirləri neytrallaşdırıb, nəzərdə tutulan bütün sosial-iqtisadi proqramlar tam icra edilib, iqtisadiyyatımız artıb. Bütün

bu nail olunmasında isə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, neftdən asılılığın minimuma endirilməsi, sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi tədbirləri xüsusi önəm kəsb edib.

Azərbaycan əvvəlki illərdə olduğu kimi, cari ilin ötən aylarında da Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dinamik inkişaf yolu keçib, bütün sahələrdə ciddi nailiyyətlər əldə edilib, respublikamız öz iqtisadi tərəqqisi ilə inkişafın milli modelini formalaşdırıb. Ölkəmizin hərtərəfli inkişafı, verilən hər bir vədin konkret əməli işdə öz təsdiqini tapması xalq-iqtidar birliyini daha da möhkəmləndirib, vətəndaşların Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşməsinə gerçəkləşdirib. Dövlət başçısının rəhbərliyi ilə reallaşdırılan mükəmməl iqtisadi strategiya nəticəsində islahatların davamlılığı təmin edilib, iqtisadi inkişaf daha da sürətlənib.

Yeri gəlmişkən, hazırda ölkəmizdə yaradılan biznes mühiti, siyasi və makroiqtisadi sabitlik Azərbaycanın regiondakı xüsusi rolunu fərqləndirir. Bu baxımdan respublikamızda hər bir vətəndaşın, sahibkarlığa meyilli olan hər bir şəxsin öz potensialını reallaşdırması üçün əlverişli şərait yaradılır. Bu gün yalnız iş yeri tapmaq deyil, eləcə də iş yeri yaratmağa çalışan hər bir vətəndaşa dövlət tərəfindən bir sıra tədbirlər vasitəsilə müvafiq qanunvericiliyin tətbiqi yolu ilə dəstək verilir.

V.BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"